ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΓΡΑΠΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 45΄

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ **(30 μονάδες)**

Ι. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:
Στρατής Μυριβήλης, *Η ζωή εν τάφω*, «Η μυστική παπαρούνα» (απόσπασμα)

Για μια στιγμή πάλι μου περνά η ιδέα πως ετούτη η μοναξιά είναι αληθινή. Πως τάχα σηκώθηκαν όλοι και φύγανε και μ' αφήσαν μονάχον, ολομόναχον εδώ πάνω. Τότες μια κρυάδα περνά, λεπίδι, την καρδιά μου. Θα προτιμούσα να ξέρω πως ζούνε γύρω μου κρυμμένοι άνθρωποι, κι ας ήτανε μόνο οχτροί.

[...] Ένας απ' αυτούς (τους γεώσακους) λιώνει με μιας κι αδειάζει τον άμμο του πάνω μου. Λοιπόν τότες έγινε μιαν αποκάλυψη! Μόλις ξεφούσκωσε αυτό το σακί, χαμήλωσε η καμπούρα του και ξεσκέπασε στα μάτια μου μια μικρήν ευτυχία. Αχ, μου 'καμε τόσο καλό στην ψυχή, λίγο ακόμα και θα πατούσα μια τσιριξιά χαράς.

Ήταν ένα λουλούδι εκεί! Συλλογίσου. Ένα λουλούδι είχε φυτρώσει εκεί μέσα στους σαπρακιασμένους γεώσακους. Και μου φανερώθηκε έτσι ξαφνικά τούτη τη νύχτα που 'ναι γιομάτη θάματα. Απόμεινα να το βλέπω σχεδόν τρομαγμένος. Τ' άγγισα με χτυποκάρδι, όπως αγγίζεις ένα βρέφος στο μάγουλο. Είναι μια παπαρούνα. Μια τόση δα μεγάλη, καλοθρεμμένη παπαρούνα, ανοιγμένη σαν μικρή βελουδένια φούχτα.

Αν μπορούσε να τη χαρεί κανένας μέσα στο φως του ήλιου, θα 'βλεπε πως ήταν άλικη, μ' ένα μαύρο σταυρό στην καρδιά, με μια τούφα μαβιές βλεφαρίδες στη μέση. Είναι καλοθρεμμένο λουλούδι, γεμάτο χαρά, χρώματα και γεροσύνη. Το τσουνί του είναι ντούρο και χνουδάτο. Έχει κι έναν κόμπο που δεν άνοιξε ακόμα. Κάθεται κλεισμένος σφιχτά μέσα στην πράσινη φασκιά του και περιμένει την ώρα του. Μα δεν θ' αργήσει ν' ανοίξει κι αυτός. Και θα 'ναι δυο λουλούδια τότες! Δυο λουλούδια μέσα στο περιβόλι του Θανάτου. Αιστάνουμαι συγκινημένος ξαφνικά ως τα κατάβαθα της ψυχής.

Ακουμπώ πάνω στο προπέτασμα σαν να κουράστηκα ξαφνικά πολύ.

Από μέσα μου αναβρύζουν δάκρυα απολυτρωτικά. Στέκουμαι έτσι πολλήν ώρα, με το κεφάλι όλο χώματα, ακουμπισμένο στα σαπισμένα σακιά. Με δυο δάχτυλα λαφριά, προσεχτικά, αγγίζω την παπαρούνα. Ξαφνικά με γεμίζει μια έγνοια, μια ζωηρή ανησυχία πως κάτι μπορεί να πάθει τούτο το λουλούδι, που μ' αυτό μου αποκαλύφθηκε απόψε ο Θεός.

[...] Γύρισα γρήγορα στ' αμπρί. Ας μπορούσα να κάμω μια μεγάλη φωταψία... Να κρεμάσω παντού σημαίες και στεφάνια! Άναψα στο λυχνάρι τέσσερα φιτίλια και τώρα πασχίζω να τη χωρέσω εδώ μέσα, μέσα σε μια τόσο μικρή γούβα, μια τόσο μεγάλη χαρά. Η ψυχή μου χορεύει σαν μεγάλη πεταλούδα. Χαμογελώ ξαπλωμένος ανάσκελα.

Κάτι τραγουδάει μέσα μου. Τ' αφουκράζουμαι. Είναι ένα παιδιάστικο τραγούδι: Φεγγαράκι μου λαμπρό…

Ερώτηση Β1

α) i) Να παρουσιάσετε τη **συναισθηματική κατάσταση** του αφηγητή **πριν** και **μετά** από την αποκάλυψη της παπαρούνας.

ii) Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με **αναφορές** στο απόσπασμα.

(μονάδες 8)

β) i) Να αναφέρετε **δύο (2) αφηγηματικούς τρόπους** με τους οποίους αποδίδεται η συναισθηματική κατάσταση του ήρωα.

ii) Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με **αναφορές** στο απόσπασμα.

(μονάδες 4)

ΙΙ. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Νίκος Εγγονόπουλος,
ΝΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΙΣΠΑΝΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ
ΦΕΝΤΕΡΙΚΟ ΓΚΑΡΘΙΑ ΛΟΡΚΑ ΣΤΙΣ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΟΥ 1936
ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΑΝΤΑΚΙ ΤΟΥ ΚΑΜΙΝΟ ΝΤΕ ΛΑ ΦΟΥΕΝΤΕ
...una acción vil y disgraciado

Η Τέχνη κι η ποίηση δεν μας βοηθούν να ζήσουμε:
η τέχνη και η ποίησις μας βοηθούνε
να πεθάνουμε

περιφρόνησις απόλυτη
αρμόζει
σ' όλους αυτούς τους θόρυβους
τις έρευνες
τα σχόλια επί σχολίων
που κάθε τόσο ξεφουρνίζουν
αργόσχολοι και ματαιόδοξοι γραφιάδες
γύρω από τις μυστηριώδικες κι αισχρές συνθήκες
της εκτελέσεως του κακορίζικου του Λόρκα
υπό των φασιστών

μα επί τέλους! πια ο καθείς γνωρίζει πως
από καιρό τώρα
– και προ παντός στα χρόνια τα δικά μας τα σακάτικα –
είθισται
να δολοφονούν
τους ποιητάς

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:
Γ. Γιώργος Σαραντάρης, «Δεν είμαστε ποιητές σημαίνει...»

Δεν είμαστε ποιητές σημαίνει φεύγουμε,
σημαίνει εγκαταλείπουμε τον αγώνα,
παρατάμε τη χαρά στους ανίδεους,
τις γυναίκες στα φιλιά του ανέμου
και στη σκόνη του καιρού.

Σημαίνει πως φοβόμαστε
και η ζωή μάς έγινε ξένη,
ο θάνατος βραχνάς.

Ερώτηση Β2
α) Να αναλύσετε τον **τρόπο** με τον οποίο παρουσιάζεται **η θέση των ποιητών** μέσα στην κοινωνία, όπως αυτή περιγράφεται στα ποιήματα του Ν. Εγγονόπουλου και του Γ. Σαραντάρη.

(μονάδες 6)

β) Να εξηγήσετε πώς διαφοροποιείται **το ύφος** ανάμεσα στα δύο ποιήματα. Δικαιολογήστε, με αναφορά στο περιεχόμενό τους.

(μονάδες 4)

ΙΙΙ. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στο γραπτό Διαγώνισμα Α΄ Τετραμήνου, η ερώτηση Β3 αφορά διδαγμένο κείμενο (8 μονάδες), αντί του λογοτεχνικού βιβλίου, το οποίο εξετάζεται στο Διαγώνισμα Β΄ Τετραμήνου και στην Ενιαία Τελική Εξέταση.

Ρέα Γαλανάκη, «Ελένη ή ο Κανένας» (απόσπασμα)

ΤΟ ΔΡΑΜΑ έλκεται από τον γενέθλιο τόπο, σαν να ζητά αντίδοτο στο γάλα της μητέρας. Ακολούθησα κι εγώ τη βελόνα του νόστου, που, ευαίσθητη, πότε μου έδειχνε τις αρχαίες κολόνες, πότε τη θάλασσα να λάμπει μέσα από τους κορμούς των πεύκων στο νησί μου. Αυτάρκης έως και αναιδής μέσα στα βάσανά μου, δεν αντιλήφθηκα αμέσως τον υπαινιγμό της μοίρας και αναρωτιόμουν γιατί η βελόνα έπαιζε ανάμεσα

στην Αθήνα και τις Σπέτσες. Σταμάτησα, όπως ήταν αναμενόμενο στην πόλη της Αθήνας, την πραγματική τριγύρω μου. Εκεί θα ζούσα. Σταμάτησα όμως και στο παρελθόν της, ελπίζοντας πως ένας πιο φιλάνθρωπος θεός θα μου όριζε εφεξής να ζήσω ικέτις στους πυλώνες της, χωρίς να με αναγκάσει να διαβώ εκείνο το βασιλικό κατώφλι, που στη σκηνή ζητά των πιο αδύναμων το αίμα. Για να τον καλοπιάσω, θα άφηνα μακριά για πάντα τα μαλλιά μου και θα χαλούσα τα αντρικά μου ρούχα. Ούτως ή άλλως, δεν θα μπορούσα να κάνω διαφορετικά ζώντας στην Ελλάδα.
Ένα ακόμη τέλος της ζωής μου είχε συντελεστεί με τη λήξη της ερωτικής μου ζωής, και μαζί της μαθητείας μου, αφού αυτά τα δύο κυριαρχούσαν κατά κάποιο τρόπο στο σύμπαν, που άφηνα πίσω μου. Αυτό το τέλος άλλαζε την πορεία που ήθελα να κρατήσω στη ζωή μου. […] Πρέπει να το πω, ήμουν περήφανη που με την πονηριά μιας Εύας παραβίασα την απαγόρευση της γνώσης και της ηδονής – μια γυναίκα στην πομπή ενδεχομένως θα μπορούσε να εικονιστεί με παραδείσια γύμνια, κάποια άλλη να κρατά τα σύμβολα της σύγχρονης γνώσης: κοστούμι, κοντά μαλλιά, μπλοκ ζωγραφικής, πινέλα και διπλώματα. Είχα τουλάχιστον κατοχυρώσει τις ζωγραφικές μου γνώσεις και μπορούσα, ευελπιστούσα μάλλον ότι θα μπορούσα να εργαστώ στην εγχώρια αγορά ισότιμα προς τους άντρες ζωγράφους. […]

(Κεφ. Κ’, σελ. 127 – 129)

Ερώτηση Β3

Να εντοπίσετε **δύο (2) συναισθήματα** της Ελένης τα οποία κυριαρχούν στο πιο πάνω απόσπασμα, τεκμηριώνοντάς την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο. Στη συνέχεια να αναφέρετε **δύο (2) αφηγηματικούς τρόπους** με τους οποίους εκφράζονται τα συναισθήματα αυτά.

(μονάδες 8)

ΤΕΛΟΣ